

izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 12-50 Din

za inozemstvo 25-—

neobvezno

Oglas po tarifi.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1.

Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravištvu:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 38.

Podružnice:

Maribor, Baravska ul. 1
Tel. št. 23.

Čelje, Aleksandrova c.

Račun pri pošti, čekov
zavoda št. 11.842.

Ljubljana, 7. junija.

Gospod Pašić je smatral očitno za nujno potrebno, da se oglaš dandanes v Narodni skupščini k besedi ter pojasni stališče svoje vlade k politični situaciji, ki je nastala zlasti v poslednjih dnevih deklaracijske debate. Razlika med govorom šefa vlade in sadnjim govorom ministra Jankovića je tako velika, da ni nobenega dvoma, da je G. Pašić izpregovoril predvsem zato, da takoj demantira in korigira brezvestno izjavo ministra Jankovića o amputaciji. Nastop gosp. Svetožarja Pribojevića in drugih demokratov v parlamentu je bil tako jak, da vlada ni mogla več nadaljevati svoje rezerviranosti in da je bila moralno prisiljena jasneje pokazati svoje stališče na pram glavnim vprašanjem, ki pretresajo danes dnu za dnem vse naše državno življenje. K temu je je končno prisilila tudi nastop klerikalcev in muslimanov v deklaracijski debati ter v parlamentarnih odborih, kakor tudi nadaljevanje protidravnega rovarjenja g. Radića.

Ko smo danes želi govoriti g. Pašića, se nam je nehote vsililo vprašanje: čemu Markov protokol, čemu nastop g. Jovanovića, čemu kompromitiranje vseh drugih radikalcev od decembra meseca naprej, ako je sedaj vlada v bistvu le ponovila to, kar je bilo načelo in program demokratsko-radikalne koalicije?

G. Pašić povdarja, da so naša bolezni, ki se mora izlečiti, usiljene tradicije. G. Pašić zavrača, da bi Vidovdanska ustava ustvarjala centralizem. G. Pašić manifestira za eden narod, narod iste krvi. G. Pašić izjavlja, da ne bo nikdar opustil načela edinstvene države in da se nikdar ne bo odrek Hrvatske in Slovenije; kajti dosledno je odklanjal, da bi se odrek osvoboditve in ujedinjenja Srbov, Hrvatov in Slovencev.

In vendar je radikalna vlada dosedaj slemopisila z radičevci in klerikalci, in vendar je delala tudi z Nemci in Turki politične kupčije na račun jugoslovenskega naroda ter njegove edinstvene države! Dejanja in dejstva radikalcev in radikalne vlade desaturirajo današnji govor šefa radikalne stranke, kakor tudi šefa samoradikalne vlade. Usodno je, da misli g. Pašić, da je država njegova partija in da je radikalna partija — oni! Bavbarva o centralizmu bi že zdavne ne bilo več, da bi radikalna stranka centralizma ne porabljala toliko v svoje partizanske svrhe kakor je tudi gotovo, da bi se centralizem v praksi drugače uveljavljal, ako bi radičevci na zgradbi mladega državnega organizma pozitivno sodelovali.

Edina stranka, ki ni le konsekvantna in brezobzirna v povdarjanju jugoslovenstva, marveč je tudi v praksi sposobna dati svojim principom, ki jih zavzema napram narodnemu in državnemu edinstvu, življenje, je demokratska stranka. Ona je bila steber našega narodnega napredka prvih pet let po osvoboditvi in bo ostala tudi v bodoče. G. Pašić in njegova stranka bosta morala šele z dejanji dokazati, da so današnje besede bile iskrene.

Uradniška pragmatika

Beograd, 7. junija. g. Sekelja za izdelavo službene pragmatike državnih namestencev je včeraj v bistvu sprejela drugo in tretje poglavje, ki govorita o razdelitvi uslužbencev in službe, in o vstopu v državno službo. Sprejete so bile le nekatere izpremembe. Člen 8, ki omenja stroke, pri katerih omenjati delo na pridobljeni strokovni izvežbanosti in je vsled obstoječih razmer v raznih oblastih države predpisana različna šolska izobrazba, se izpremeni v tem smislu, da odloča ministrski svet »do izenačenja zakonodajstva« po zaslišanju strokovnega sveta iste ali sorodne stroke, v katero kategorijo pridejo.

Člen 11 o razvrstitvi vseh strok državnih uslužbencev na kategorije se ne nanaša na ministre in državne podtajnike razen člena 27 in 46.

V čl. 17 odpade sledeči odstavek: »Činovnikom prvih treh skupin prve kategorije pripade takoj stalnost. Isto velja tudi za činovnike, katerim priznajo zakoniti takoj ali pred tremi leti stalnost.«

V čl. 19, ki govori o odpustu za definitivno službo nesposobnih, ki pa morejo po sklepu komisije za oceno ostati še eno leto začasnimi, se dostavi: Ako po tem roku komisija uvidi, da uslužbenec ne more postati stalen, potem se odpusti iz službe »tako in se ne more več sprejeti v isto stroko«. Čl. 23 se glasi sledeče: Doba bolehanja preko 6 mesecev kakor tudi službovanje roka v vojski, se ne računa kot predpisana doba za začasno službo.

Senzacionalen govor Nikole Pašića

ODLOČNA IZJAVA ZA DRŽAVNO IN NARODNO EDINSTVO.

Beograd, 7. junija. r. Na današnji seji skupščine se je nadaljevala razprava o vladni deklaraciji. Prvi je govoril poslanec Ajanović (džem.), ki je naglašal, da muslimani iz Južne Srbije niso protidravnji element in da tudi nimajo nobenih zvez s Kemal pašo. Dr. Hohnjec (kler.) je ostro kritiziral posebno sunajepolitični del deklaracije, kakor tudi točke, ki govorijo o notranji ureditvi države.

Nato se je oglašil k besedi ministrski predsednik Nikola Pašić, ki je izvajal: »Tradicije, ki so nam bile vsiljene, so bolezen, ki jo moramo izlečiti. Naša ustava ne ustvarja centralizma, kakor si ga predstavljajo predgovorniki. Kjer so bratje v istem parlamentu, da se dogovarjajo, kjer obstojajo občinske in sreske samouprave, kjer more vsak državljan in vsaka vas ročevati svoje posle, tam ne more biti govora o centralizmu. Centralizem je varstvo edinstvene države v odnosih napram zunanjim sovražnikom. Kar se tiče naše države napram inozemstvu, želimo, da smo centralisti. Avstro-ogrski politika, katere deviza je bila »Divide et impera«, je stremela za tem, da je Hrvat sovražil Srba, Srb Hrvata in Hrvat Slovence. Avstrija ni nikdar delala za uedinjenje kakor mi. Ko je dobila po berlinskem kongresu Bosno, je komaj čakala, da naš edinstveni narod razdeli na tri vere. Toda mi smo

eden in isti narod, z enim jezikom in isto krvjo in zato ne smemo biti mnenja, da so vse naše tradicije, katere nam je zapustil sovražnik, dobre. Dobre so samo one, ki so slovanske in streme za uedinjenjem. Mi smo nasprotniki načina vladanja, ki je upropastil slovanske države, posebno Poljsko.«

Ministrski predsednik Pašić je poročal nato o zgodovinskem razvoju našega uedinjenja in naglašal, da je Srbija vedno dosledno odklanjala vsak polskus, da bi se odrekla svojih bratov. Zadrževala je vedno osvoboditev in uedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev, ali pa propast vseh. Govoreč o odnosih srbske vlade napram jugoslovenskemu odboru za časa svetovne vojne, je Pašić izjavil: »Pri postanku krške deklaracije se je razpravljalo predvsem o vprašanju, s kako večino naj se reši ustavno vprašanje. Hrvatje so pokrenili vprašanje o federaciji ali edinstveni državi. Mi smo naglašali, da je za federacijo najprej potrebno, da se razdelimo, ko pa smo pričeli vleči meje, tedaj smo opazili, da je to nemogoče. Slovenci so rekli: Lahko se je razdeliti Hrvatim in Srbom, toda kako naj se razmejimo mi Slovenci s Hrvatmi, ker segamo do samega Zagreba. (Glas iz demokratiških vrst: To je slovenski imperijalizem. Smeh.) Hrvati so rekli: Mi smo avtonomni! Slovenci se takrat niso sklicevali na avtonomijo. Naglašalo se je tudi, da je v Srbiji pravoslavna vera državna, toda

mi smo odgovorili, da bomo to izpremenili, kakor tudi mnenja drugega. Nekateri so zahtevali, da se ustava sprejme s dvotretjinsko večino, toda jaz sem stal na stališču, da to ni potrebno, ampak, da naj se ustava sprejme s kvalificirano večino. Sestavili smo takrat ustavo, ki je odgovarjala razmeram tedanjega časa, ki se še vedno niso izpremenile. Naša država potrebuje avtoriteto pred inozemstvom, da bo krepka prot vsakemu.«

Nato je Pašić poročal o sporu, ki je nastal svoj čas med njim in jugoslovenskim odborom. Jugoslovanski odbor je zahteval od srbske vlade, naj mu izpolni pri zaveznikih priznanje kot posebna oblast neodvisne države. Jaz sem temu nasprotoval, ker bi zaneslo to med nas neslogo. Pač pa sem predlagal približno sledeče besedilo: Priznavajoč Srbijo našim zaveznikom, priznavamo tudi brate Hrvate in Slovence, ki žive v Avstro-Ogrski in jim hočemo pomagati, da jih osvobodimo. Toda dr. Trumbić ni hotel privoliti niti na tako besedilo. Na ženevski konferenci je jugoslovanski odbor zahteval, naj se prizna avstro-ogrski jugoslovanski deli kot bojujoča se neodvisna država. Istočasno pa je dr. Trumbić depeširal v Ameriko naj se srbska vojska ne pusti v imenovane dežele. Takrat sem dobil od Poincaréja brzojavko, naj se za vsako kono doseže sporazum in postavijo druge države pred gotovo dejstvo. Ker pa to ni bilo mogoče, sem izjavil, da ne bom nikdar pristal na opustitev ideje edinstvene države. Preje bi privolil, da se nam odreže del državnega telesa in da ga damo Bolgarom, nikdar pa se ne bomo odrekli Hrvatske in Slovenije.

Ministrski predsednik Pašić je nato naglašal, da je nujno potrebno, da se sprejmejo vsi predloženi zakoni, ako se hoče preprečiti kaos v državi osiroma diktatura. Po kratkem odmoru sta govorila še spahovci Šalih Baljić in radikalni Vlada Andrić, nakar je bila seja zaključena in sklicana prihodnja za jutri dopoldne. Na jutrišnji seji bo imel zunanji minister dr. Ninčić svoj akapoz o zunanji politiki.

PORAZEN VTIS PAŠIČEVEGA GOVORA NA BLOKAŠE.

Beograd, 7. junija. g. Dopoldanski govor ministrskega predsednika Nikole Pašića je napravil na klerikalce in muslimane porazen vtis, ker je Pašić v njem jasno pokazal, da o sporazumu ne more biti govora. Že v deklaraciji vlade je označena smer politike, ki jo hočejo voditi radikalci in ki jo označujejo za nadaljevanje politike, katero je vodila prejšnja koalicijska vlada. Vodili jo bodo samo še bolj potencirano. Klerikalci in muslimani so popolnoma frapirani ter bodo prihodnje dni v svojih poslanskih klubih razpravljali o nadaljnjem nastopanju obeh strank. Splošno se smatra, da sedaj prestopijo v najostrejšo opozicijo.

Čem, finančnim ministrom dr. Kostu Stojadinovićem in predsednikom finančnega odbora Dobro Mitrovićem. Na tej konferenci se je predsednik narodne skupščine Ljuba Jovanović informiral o delovanju finančnega odbora. Dobra Mitrović je poročal, da je finančni odbor že sprejel zakonski načrt o naknadnih in izrednih kreditih. Dalje je omenjal, da je večina sestavila poročilo, a da so demokrati objavili svoje odvoleno mišljenje. To poročilo nameravajo demokrati dati v tisk in o njem obvestiti narodno skupščino. Finančni minister je izjavil, da bo še tekom tega tedna predložil zakonski načrt o proračunskih dvanajstlinah, nato pa zakonski predlog o budžetu za leto 1923-24, kar se bo izvršilo skupno s finančnim zakonom.

OBLETNICA KRALJEVE POROKE.

Beograd, 7. junija. r. Jutri je obletnica kraljeve poroke. Radi tega državni uradi ne bodo poslovali. V Bukarešti se kralj in kraljica udeležita blagodarjenja v metropolitni katedrali.

PRVA JUGOSLOVENSKA LADJA V BENETKAH.

Benetke, 7. maja. l. Danes se je pred pomolom San Marco vsidrala prva jugoslovanska vojna ladja »Vila Velebita«. Ladja je pripeljala v Benetke gojenice pomorske akademije v Dubrovniku, ki so dopotovali v Benetke v študijske svrhe. V kratkem prispela v Benetke še dva druga ladji, kateri istotako pripeljeta še ostale gojenice pomorske akademije v Dubrovniku.

Novi nemški predlogi izročeni zaveznikom

V PARIZU ODKLANJAJO TUDI TE PREDLOGE.

Berlin, 7. junija. d. V smislu instrukcij nemške vlade so nemški poslaniki, oziroma odpravniki izročili tekom današnjega popoldneva zaveznikom vladam nemško dopolnilno noto.

London, 7. junija. j. Danes popoldne je bila izročena nemška nota angleškemu zunanjemu uradu. Vlada jo bo objavila šele tedaj, ko jo bo zunanji minister predložil kabinetu.

Baldwin je izjavil v spodnji zbornici, da se med zavezniki in Ameriko še ne vrše oficijelna pogajanja. Zbornica je sprejela izjavo o nezadovoljnostjo. Glavna paznja se polaga sedaj na izid bruseljske konference.

Pariz, 7. junija. s. Tajnik nemškega poslanstva je izročil nemško noto danes ob 17.15 na Quai d'Orsayu.

Pariz, 7. junija. j. Ob sedmih sveder so izjavljali, da se o vsebini in posameznostih note ne more dati oficijelnih poiznanil. Ob pol osemih je vzel Poincaré noto v pretres. Kolikor se je dalo informirati, prevladuje naziranje, da zaostaja daleko za minimom, ki ga je pričakovala francoska vlada. Neverjetno je, kakaj Nemčija ne objublja konca pasivne rezistence. Izgleda, da hoče Nemčija doseči rešitev, ki bi prekoračila določbe verzajkega mira. Tudi mednarodno razsodišče, ki ga predlaga nemška vlada, najbrže ne bi smela biti reparacijska komisija. Da bi sodelovala Nemčija kot enakopraven član, ugovarja predpisom sanžermenske pogodbe. Nota pa bo vsekakor tvorila podlago nadaljnjim debatam.

Vsebinsa nove nemške note

NEMČIJA PREDLAGA SKORAJŠNJO REPARACIJSKO KONFERENCO IN NUDI LETNO NAD ENO ZLATO MILIJARDO.

Berlin, 7. junija. s. Kakor znano, je prejela nemška vlada na svojo noto z dne 2. maja 1923 od zaveznikih vlad različne odgovore. Da se izogne vsemu, kar bi utegnilo rešitev reparacijskega problema zavleči, se je omejila nemška vlada samo na naknadne izjave v onih točkah, ki so v odgovorih skupni. Zaradi tega je izročila vladam v Londonu, Parizu, Rimu in Bruslju dopolnilno noto k noti z dne 2. maja. Nova nemška spomenica izjava v glavnem:

»Nemška vlada je po skrbni in vestni preizkušnji izrazila svoje mnenje in storila največ kar more. Nemčija ne bi ravnala prav, če bi hotela nuditi več, kakor more ljudstvo pri najboljši volji dati. Vlada je pripravljena pristati na to, da mednarodna komisija določi višino in način plačil. Dala bo na razpolago vse viro, da se plačila možnost natančno ugotovi. Vlada je vpoštevala tudi možnost večjega posojila. Če bi bilo to neizvedljivo, naj se uvede sistem letnih odplačil.

Ker polagajo zaveznike vlade izredno važnost na to, da trezjo točne podatke o izbiri in kakovosti nemških garancij, predlaga nemška vlada sledeče garancije za izvedbo končnoveljavnega reparacijskega načrta:

Državna banka se izloči z vsemi institucijami in upravami iz ostale državne

imovine in bo imela z vsemi dohodki in izdatki lastno upravo. Stavila bo 10 milijard starih mark obligacij na razpolago, ki bodo tvorile prvo redno posoebno premoženje in se bo od 1. julija 1927 obrestovalo s 5 odstotki. Tako bo garantiranih vsako leto 500 milijonov starih mark. Za garancijo nadaljnjih 500 milijonov bo vlada pritegnila celokupno narodno gospodarstvo, industrijo in banke, ki jih bo pridobila neposredno ali pa v obliki davka na neobremenjene objekte.

Kot nadaljnjo garancijo tudi nemška vlada užitnine (pivo, vino, sladkor in žganje), ki so znašale letno redno okoli 800 milijonov mark. Vseled zmanjšanje ozemlja in ljudi se je vsota za šest tino zmanjšala vendar pa bo v normalnih razmerah dosegla gotovo prejšnjo višino.

Dalje meni nemška vlada, da se pri tako velikem in zapletenem vprašanju ne bo odločno napredovalo samo s pisnimi razlagami, ampak da so potrebne ustne razprave ob konferenčni mizi. Plačila možnost Nemčije je odvisna od našina, kako se bo celokupni problem rešil. Način plačevanja je treba rešiti neposredno v razgovoru s upravljenimi prejemniki. Nemčija predlaga zato skorajšnja pogajanja in priznava vse svoje reparacijske obveznosti.

Italijanska vlada odobrila volilne reforme

UVEDBA MAJORITETNEGA PRINCIPA.

Rim, 7. maja. l. Včeraj dopoldne se je sestel ministrski svet pod predsedstvom Mussolinija. Navzoči so bili vsi člani vlade. Ministrski svet je razpravljal o načrtu zakona za volilno reformo, katerega je izdelal poslanec Acerbo. Načrt je že poprej odobril Mussolini in ga sprejel tudi veliki fašistovski svet. Vsebinsa novega volilnega reda je v glavnem sledeča:

Stranka, katere ima večino v državi, mora imeti tudi večino v parlamentu. Tej stranki pripadeta dve tretjini vseh poslaniških mandatov: po številu 356; ostale liste bodo tretjo tretjino poslancev, to je 178. Ti mandati se razdele

po proporenem sistemu.

Mussolini je povdarjal, da zagotavlja novi volilni zakon vsem strankam možnost uspešnega udejstvovanja pri volitvah, da jamči vsem glasovalcem volilno tajnost, svobodo volilca ter rednost glasovalnih funkcij. Skrutinije bodo oskrbovala sodišča. Glasovalno pravico dobe po novem zakonu pod gotovimi pogoji tudi ženske osebe, v prvi vrsti matere padlih vojakov, ženske, ki so si stekle posebnih zaslug za državo, ter one, ki imajo gotovo stopnjo predizobrazbe.

Ministrski svet je nov volilni zakon odobril v celoti.

Inozemske borze

7. junija.

TRST. Beograd 23.20—23.70, New York 21.32—21.42, Berlin 0.028—0.031, Praga 63.80—64.30, Dunaj 0.029—0.031, dinarji 23—23.50, carinski franki 82 do 82.50.

CURIE. Berlin 0.0070, New York 555.12, London 25.66, Pariz 35.65, Milan 25.95, Praga 16.60, Budimpešta 0.10, Bukarešta 2.90, Beograd 6.35, Sofija 5.90, Varšava 0.0098, Dunaj 0.0078, avstr. žig. krona 0.007825.

DUNAJ. Devize: Beograd 779—781, Berlin 0.88—0.94, Budimpešta 12.25 do 12.35, Bukarešta 344—346, London 327.900—328.500, Milan 3316—3324, New York 70.985—71.135, Pariz 4534—4566, Praga 2117—2123, Sofija 759—761, Varšava 1.10—1.16, Curih 12.785—12.815. — Valute: dolarji 70.650—70.950, nemške marke 0.88—1, lire 3282.50—3297.50, dinarji 769—773.

PRAGA. Beograd 38.375, Dunaj 4.58, Berlin 3.89, Rim 159.25, Pariz 220.25, London 154.25, New York 33.80, Curih 610.75.

LONDON. Beograd 370—400, Milan 98.125—98.875, Dunaj 326.000—330.000.

NEWYORK. Beograd 112, Milan 469, Dunaj 0.14125.

Najboljši slovenski dnevnik je »Jutro«!

Ljubljanski občinski svet

Ljubljana, 7. junija. Ornočeča večina ljubljanskega občinskega sveta postaja nervozna. Kritika njenega pogubonostnega občinskega gospodarstva za ljubljanske davko-plačevalce v naprednem časopisu jo je silno vzbudila. To je pokazala zlasti interpelacija občinskega sveta. Tokana koacem seje na župana, ali se je ministrski predsednik Pašič v resnici izjavil, da sedanji občinski svet ne bo imel dolgega življenja. Zanimiv je bil odgovor župana dr. Periča, ki je izjavil, da ob priliki njegovega poseta v Beogradu pri vladi o tem sploh ni bilo govora, pač pa se je ministrski predsednik Pašič izrazil, da on, oziroma radikalni člani vlade, sploh niso vedeli za razpust bivšega ljubljanskega občinskega sveta. Dvomimo, da je ljubljanski župan napravil s tem kak poklon g. Pašiču. Razburjenosti sedanje večine občinskega sveta pa je najbrže tudi pripisovati dejstvo, da je odklonila prošnjo naše eminentno važne narodne institucije Jugoslovanske Matice za znižanje veseličnega davka za društveni kino.

Župan dr. Perič je takoj po otvoritvi seje predlagač Zveze organizacij magistratnih uslužbencev, ki se zahvaljuje za izboljšanje gnetnega položaja in izjavlja, da obsoja napade gotovega časopisa na občinski svet glede ureditve tega vprašanja. Za podporo so se zahvalili dalje Odbor za prenos kosti judenburških žrtv, Peško društvo Stanković v Beogradu, Glasbena Matica in Slovenska dijaška zadruga v Pragi.

Županova intervencija v Beogradu.

O svoji intervenciji v Beogradu je po dal g. župan zelo kratko in skrajno spoporno poročilo. Izjavil je sledeče: »Sredi meseca maja sva šla z g. podžupanom v Beograd, da interviramo o nekaterih občinskih zadevah. Obiskala sva najprej ministrskega predsednika Pašiča, ki sva mu razložila gospodarski in finančni položaj občine ter komunalni program sedanje večine. Popisala sva mu težkoče, s katerimi se mora boriti občinska uprava, ki se nahaja v velikih težkočah in ga prosila, naj nam gre vlada na roko, kar je tudi njena dolžnost. G. ministrski predsednik naju je poslušal in nam obljubil pomoč. Nasvetoval nama je tudi ministru, ki naj jih posvetiva. Pri finančnem ministru Stojadinoviću sva intervenirala glede stanovanjske krize, zaradi kredita za regulacijo Ljubljaničice, za zgradbo uradnih hiš, za podpiranje hiše, naprave jez v Savi, zaradi posojila in subvencije. Glede regulacije Ljubljaničice je prošil g. minister za zakon iz leta 1906, ki določa kvoto, katero morajo prispevati zainteresirani faktorji. Glede hiše je obljubil primerno denarno podporo za tekoče leto, ako se licej ne bo mogel letos poddržati. Predstavila sva se tudi ministru za notranje zadeve in obiskala župana beogradske občine g. Mitrovića, ki nama je obljubil, da se bo v finančnem odboru zavzemal za zadeve ljubljanske občine. V splošnem sva došla vtis, da je vlada načelno pripravljena po možnosti ugoditi zahtevam našega mesta».

Nato je bil predčan dopis pokrajinske uprave, s katerim se zavrača priziv občinskih svetnikov g. Turka in dr. Ravniharja proti nezakoniti izvolitvi štirih članov občinskega sveta v mestni šolski svet in zastopnika staršev v višji šolski svet.

V mestni stalni zdravstveni svet so bili izvoljeni kot zastopniki občine gg. dr. Breclji, Čepelnik in Lah, izmed meščanstva pa dr. Ivan Oblak in dr. Amalija Simenc, kot zastopnika mestne občine v glavni odbor za obdelovanje močvirja pa občinska svetnika Keršič in Glavan. Prizivom kavarnarja Carlija in gostilničarke Juvanove proti naknadnemu predpisu mestne davčine na ponočni obisk gostiln je bilo ugodeno, ker občina bi bila oškodovana.

Poročilo finančnega odseka.

Računski zaključek Kreditnega društva in Mestne hranilnice se odobri. Po-

ročilo mestnega stavbenega urada glede kredita za mestno stanovanjsko hišo za Bežigradom se odstopi stavbenemu odseku, istotako vprašanje najema posojila 5 milijonov Din za zgradbo uradnega poslojpa za mestno elektrarno.

Zanimiva je bila razprava o prošnji Jugoslovanske Matice za znižanje veseličnega davka za društveni kino. Ornočeča večina je zavzela brez vsakega tehtnega razloga proti Jugoslovanski Matici skrajno sovražno stališče, kar je napravilo jako mučen vtis. Odsek je sicer z večino glasov, proti glasovom pristavev Narodne radniške partije predlagal, naj se mesečna taksa zniža od 6500 na 4000 Din, dneveni davek 75 Din pa bi ostal, vendar je odsekov predlog vsled nerazumljivega nastopa klerikalcev propadel in je bil sprejet predlog komunističnega občinskega svetnika Khrneta, ki sploh odklanja prošnjo Jugoslovanske Matice. Podžupan dr. Stanovnik (kler.) je zahteval pojasnilo od občinskega svetnika dr. Ravniharja, ki je obenem predsednik Jugoslovanske Matice, glede znanega incidenta o intervenciji glode razpusta Orjuna v Ptuj in Mariboru. Kljub temu da je podal dr. Ravnihar pojasnilo, s katerim so se popolnoma zadovoljili pristasi SLS na pokrajinskem zboru J. M. v Celju, ker je bila zadeva popolnoma poravnana, je dr. Stanovnik izjavil, da se ne zadovoljuje s pojasnilom in da bo zato glasoval kontra odsekovemu predlogu in za predlog komunističnega Khrneta. Pri glasovanju je bil v resnici sprejet Khrnetov predlog z glasovi ornočeče večine. (Občinski svetnik Turk: »Kmalu bomo imeli tudi v Ljubljani nemške občinske svetnike!«). Zanimivo je, da so se pri tem glasovanju nekateri klerikalni občinski svetniki silno muzali, med njimi tudi obd. svet. dr. Rožič, ki je kot odbornik »Gospodstvskega Zvona« glasoval proti Jugoslovanski Matici.

Značilno za novi kurz, ki vlada sedaj na magistratu, je tudi dejstvo, da je bila odklonjena prošnja Jugoslovanskega šumarskega združenja za prispevek za glavno skupščino. Prostovoljnimi gasilnim društvom v Ljubljani, Šiški, na Barju ter Tobačne tovarne se dovoli od slučaja do slučaja podpora, odkloni pa se njihova prošnja za oprestitve društvenih prireditve veseličnega davka. Istotako je bila odklonjena prošnja Nabavljalne zadruge javnih nameštencev za prispevek za letno skupščino ter zadrugi tečaj.

Umetniški paviljon g. Riharda Jakopiča v Tivoliju, se bo odkupil le v slučaju, ako zniža dosežan prodajno ceno v znesku 175 tisoč Din.

Za zgradbi mestnih stanovanjskih hiš na Prulah se dovoli naknadni kredit 150 tisoč Din. Župan je razveljavil zadnji sklep občinskega sveta glede udeležbe mestne občine pri opokarniškem podjetju »Emona« in se zadeva vrne finančnemu in stavbenemu odseku v novo razmotrivanje. Ponudba posestnika Crenkaja za odkup sveta v svrhu razširjenja Strelške ulice se sprejme pod pogojem, da mora vsakdo, ki bi hotel zidati na tem svetu, občini vrniti kupnino. Dosedanja mestna jubilejna ubožnica v Japljevi ulici dobi naslov: Mestno zavetišče za onemogle. Pravila ljubljanskega prostovoljnega in reševalnega društva se izpremeni v tem smislu, da se varuje ingerenca občinskega sveta.

Kredit Mestne zastavljavnice pri Mestni hranilnici se zviša do 1 milijona dinarjev. Obrestna mera se zniža na 12 odst., odpravnina pa na 5 odst., vendar pa se bo obrestna mera za razne obiskovalce diferencirala. Te dobrote bodo očitno deležni samo pristasi klerikalno-komunistične večine.

Prošnja društva uslužbencev mestnega dohodarstvenega urada za nabavo orožja je bila odklonjena, priziv milarne in svečarne v Ljubljani glede uvoznine za tranzito promet pa vrnen dohodarstvenemu uradu. Občani Ljubljane, ki uporabljajo seno za svoje gospodarstvo se oproste trošarine.

S tem je bil dnevni red izčrpan in je sledila tajna seja.

politične slabosti. Pašiču predčaja zločinsko nadaljevanje batinaškega sistema in naglašuje, da radikalna vlada se to izjavo prekinja zadnje niti sporazuma med Zagrebom in Beogradom. Končno karakterizira radikale kot popolne neznačajne in pravi: »Radikalci so se opredelili za sistem nasilja in laži. Dobro. Videlo se bo, da si bodo na tej stranpoti kmalu zlomili vrat.« — Naglo je prišel ta preokret, ki pa pri Radiću vseeno ni presenetljiv. Ako pa se spomnimo, da so Radić in njegovi federalistični sateliti še nedavno proslavljali Pašičevo brado kot vrhunec državniške modrosti, tedaj lahko razsodimo, kako neresno je blokaško igračkisanje za sporazum.

— Povod Jankovičevemu govoru. Jankovičev govor se smatra kot protitež Srbskičevim izpadom proti musliman skemu klubu. Zanimiv je njegov postanek. Kakor poročajo beograjski listi, se je v sredo pred zasedanjem narodne skupščine vršila ministrska konferenca, kateri je prisostvoval tudi skupščinski predsednik Ljuba Jovanović. In Jovanović je ostro grajal Srbskičeve izpade, ki jih radikalni klub smatra za zelo patrijotične, toda protivne sedanjim političnim tendencam vlade. Zato je konferenca določila dr. Jankovića, da zabriše, kar bi se zabrisati dalo. Janković je res nastopil in se — blamiral.

— Posl. Pucelj o ptujskih dogodkih. Na predvečerašnjem seji Narodne skupščine je govoril tudi posl. Pucelj (SKS), ki se je dotaknil ptujskih dogodkov in kritiziral koncesije radikalne vlade Stajerskim Nemcem. Izvajal je med drugim: »Dobro poznam Ptuj še iz časa pred vojno. Ptuj je bil takrat najzagrizenjša pangermanska trdnjava, ki je imela nalogo, da ponemči Stajersko. Kadar so Slovenci hoteli priletni kako zabavo, so morali biti pripravljeni, da bodo dobili batine, če tudi je tam vsega le 20 Nemcev in še ti so bili janičarji. Leta 1908. je nemška tolpa napadla zbrovalce družbe Sv. Cirila in Metoda in jih polivala s tinto in metala gnila jajca vanje. V Ljubljani pa so leta 1908 Velenec ubili dva slovenska mladeniča. To je treba imeti pred očmi, ako hočete pravilno presoditi slučaj v Ptuj. Mislim, da je sedanja vlada kriva, če so Nemci iz Ptuja dobili hrabrost, da proslavljajo svojo nacionalno stvar. To je razburilo duhove, da je kaj takega mogoče pri nas po našem nacionalnem osvobođenju, dočim avstrijska vlada našim bratom Slovcem ne dovoljuje istega».

— Demokratska skupščina v Petrinji. Za dne 6. aprila je petrinjska organizacija Demokratske stranke sklenila, da se 10. junija skliče v Petrinjo velika demokratska skupščina, katere se udeležijo tudi ministri n. r. Svetozar Pribičević. Skupščina je bila oblastveno dovoljena. Nato pa je »Hrvatski Sokol« na isti dan dočel svojo prireditev v Petrinji (v svrhu), da se prepreči demokratski shod — četudi bi imelo priti do krvavega spopada, kakor je grozil »Novi hrvatski borac«. Vsled tega je petrinjski policijski komisarijat preklical svoje dovoljenje za odražanje demokratskega shoda, ni pa za branil prireditve hrvatskih defetistov. Značilno je, da je policijski komisarijat zabranil prireditev onih, ki hočejo manifestirati za kralja, državo, državno in narodno edinstvo, in to na zahtevo onih, ki groze z nasiljem in prehlavljanjem krvi. Proti temu nečutenemu odloku petrinjskega policijskega komisarijata se je vložil priziv. Kakor se naknadno poroča, je županijska oblast v Zagrebu ukinila prepoved petrinjskega kotarskega predstojnika in se bo torej dne 10. junija vršila v Petrinji velika skupščina demokratske stranke.

Po svetu

— Madžarsko-italijansko bratstvo. Budimpeštanski italijanski poslanik Castagnetto, velik madžarofil, je priredil po povratku grofa Bethlena iz inozemstva intimen političen sestanek na italijanskem poslanstvu. Na sestanku je bilo podanih več izjav o italijansko-madžarski zvezi. Ugotovilo se je tudi, da v Budimpešti že obstoja italijanska fašistovska organizacija, ki ima neomejeno svobodo akcije. Ta organizacija ima svoje podružnice po vseh večjih mestih Madžarske, a osobito v obmejnih pokrajinah. Za voditelja fašistov je bil izvoljen generalni ravnatelj budimpeštanske italijansko-madžarske trgovinske zbornice Bignotoli. Fašisti so dobili orožje od italijanskega poslanstva.

— Razprodaja juvelov habsburške krone. Na zahtevo švicarskih oblasti je bil aretiran bivši Karlov intendant Karl Steiner, ki je za visoko provizijo mesečarji za frankfurtskega juvelirja Sondelmerja, kateremu je dobavil dragulje cesarja Karla za tri milijone švicarskih frankov. Steiner je zlorabil Karlovo zaupanje, prodal dragulji reprezentirajo seveda daleko večjo vrednost. Poleg tega je Steiner posredoval pri posojilih, ki jih je proti zastavi draguljev dajala cesarju Karlu pariška tvrda Bienenfeld. Obresti so hile uprav odurske. Steiner je na račun provizij vodil v Švici razkošno življenje. Steinerjevi aretaciji bodo sledile še nadaljnje aretacije. Afera vzbula v vsej Evropi veliko senzacijo.

— Francoski zrakoplovi na Bavarskem. Te dni sta bila dva francoska zrakoplova, ki vršita službo med Parizom in Čekoslovensko prisiljena, da se spustita radi neke napake pri Nürnbergu na tla. Nemške oblasti so zrakoplova zaplenile, pilote pa aretirale.

Prosveta

Ljubljanska drama. Petek, 8.: »Hasanaginica«. Voljaška predstava. Izv.

Sobota, 9.: »Zaprto«. Nedelja, 10.: »Hamlet«. Izv.

Ponedeljek, 11.: »Hamlet«. E.

Ljubljanska opera. Petek, 8.: »Luiza«. Začetek ob pol 8. B. Sobota, 9.: »Nikola Subic Zrinjski«. Začetek ob pol 8. zvečer. D.

Nedelja, 10.: »Evgenij Onjegin«. Začetek ob pol 8. zvečer. Izv.

Mariborsko gledališče. Petek, 8.: »Hasanaginica«. Izv. Dijaška predstava.

Sobota, 9.: »Cavalleria rusticana«. Izv. Premiera.

Opera »Luiza«, ki spada med najvažnejša in najlepša dela francoske glasbe in je dosegla na ljubljanskem odru lanske sezone izredno velik uspeh, se v petek dne 8. junija, deloma novo nastudirana in zasedena, prvič v tekoči sezoni zopet uprizori. V glavnih vlogah nastopijo gđ. Zikova (Luiza), ga. Rewiczeva (mati), g. Betetto (oče) in g. Sowilski (Julij). Dirigira in režira operni ravnatelj g. Rukavina. Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Mariborsko gledališče. V prihodnjem tednu se uprizorita dve dramski premieri: Braccova »Prava ljubezen« v režiji ravnatelja g. Bratina in kot poslednja dramska noviteta v tej sezoni Mollerova »George Dandin« ali »Prevarani soprog« pod režijo g. Koviča.

Predstava v korist »Udruženja gledaliških igralcev« se vrši v nedeljo dne 10. junija v ljubljanski operi ob pol 8. uri zvečer. Ker so dohodki predstave namenjeni fondu onemoglih članov, naj občinstvo poseti predstavo v polnem številu. Igra se »Onjegin«, kjer poje naslovno vlogo g. Balaban, ostale vloge so v rokah gđ. Zikove, Stiličgojeve, Rewiczeve, Smolenskaje ter gg. Betetta, Burja itd.

Sokolstvo

Sokol na Viču priredi v nedeljo dne 10. junija t. l. ob 4. pop. javno telovadbo z ljudsko veselico na letnem telovadišču poleg nove šole na Glincah. Pri telovadbi nastopijo vsi oddelki ob sodelovanju godbe drav. div. oblasti. Vabimo vsa sokolska društva in Sokolstvu naklonjen občinstvo k obilni udeležbi. Zdravo!

Sokol v Kranju priredi v nedeljo 10. t. m. ob 15. svoj občinski javni nastop vseh oddelkov društva v zvezi z ljudsko veselico. Vsa prireditve se vrši v krasnem senčnem vrtu pred telovadnico. Tujim izletnikom se nudi lepa prilika tekom dopoldneva izletiti na bližnje hribe pri Kranju (Smarjetna gora, Javornik, Sv. Jošt), zato opozarjamo vse prijatelje Sokolstva, da te ugodne prilike ne zamude. V slučaju slabega vremena se vrši prireditev v telovadnih prostorih.

Sokolsko slavlje v Novem mestu. V nedeljo proslavi novomeški Sokol 35. letnico svojega obstoja z okrožnim in naraščajskim zletom novomeške župe. Spored otvorijo ob 6. zjutraj tekme moškega naraščaja v prostih vajah, skoku, metanju krogle itd., ter ženskega naraščaja v prostih vajah in zbujanju žoge. Po tekmi skušnje za javni nastop, ki bo popoldne na Loki ob temnozeleni Krki, idealnem naravnem telovadišču. Proizvajale se bodo župne vaje, določene za župni zlet v Karlovcu 29. t. m. Na zletu v Novem mestu sodeluje godba 37. p. iz Karlovca, pri javni telovadbi pa nastopijo tudi voljaški Sokoli iz Karlovca. Po telovadbi ljudska zabava. Železniške zveze ugodne.

Sport

Finale nogometnega prvenstva Slovenije za 1922/23. — V odločilni tekmi za prvenstvo Ljublj. nogom. podsaveza za sezono 1922/23 se sestane v nedeljo 10. t. m. ob pol 18. uri na igrišču Ilirije dosežani prvak SK. Ilirija kot prvak Ljubljane in SSK. Maribor kot prvak Maribora. Prvak Celja Atletiksportklub je izpadel iz konkurence s tem, da je podlegel 27. maja SSK. Mariboru. Moči obeh klubov za nedeljsko tekmo so zelo enake in Ilirija, ki je zmagovala doslej v prvenstvenih tekmah z največjo lahkoto, bo morala v nedeljo zares napeti vse sile, ako si hoče ohraniti naziv prvaka Slovenije. Maribor je letos zelo napredoval ter dosegel vseskozi lepe rezultate, med njimi tudi neodločen izid proti Iliriji 19. marca. O Iliriji se momentano nikafor ne more reči da je v dobri formi. V Iliriji nastopi sicer zopet znani golman Pelan, manjkali pa bodo zopet Zupančič II, Hus, Grlic I ter najbrže tudi Vidmajer. Vsekarer velik handicap! Obe močvi se zavedata važnosti te tekme ter se nanjo mrzlično pripravljata. LNP. pokloni zmagovalcu lepo častno darilo, ki bo v soboto izloženo v trg. Magdič na Aleksandrovi cesti. Funkcija sodnika je poverjena zagrebškemu sodniku Willerju.

Službene objave LNP. — Sestanek kapitanov vseh ljubljanskih klubov se vrši danes ob 19. v Sportni zvezi; ob 20. sestanek sodniških kandidatorov. Svrha: sodniški izpiti in sestava moštvo za poskusne tekme. — Teoretični sodniški izpiti se vrše v soboto 9. t. m. v Sportni zvezi. — Sodniki za tekme 9. do 12. t. m.: Čakov. SK.: Primorje 9. t. m. g. Hus, Čakov. SK.: Jadran 10. t. m. g. Hus, Ilirija: Maribor 10. t. m. z. Wil-

ler (Zagreb), Primorje: Amateura. Grad 12. t. m. g. Hus. — Tajnik.

Prekinjena seja upravnega odbora LNP se vrši danes ob pol 21. v Narodnem domu.

S. K. Slavija v Ljubljani kliče vse svoje člane na izredni občni zbor, ki se vrši 9. t. m. ob 20. uri v kavarni Jakoba Smeleta (Grčar) v Udmatu. Važno! Tajnik.

Iz S. K. Ilirije. — Nogometna sekcija osnuje »stare gardo« (old boys). Sestanek interesentov v soboto ob pol 18. na igrišču, ob slabem vremenu v kavarni Evropa.

Jugoslavija: Rumanija. Zadnje nedeljo je, kakor smo že poročali, naša državna nogometna reprezentanca dosegla lepo zmago proti poljski reprezentanci. Prihodnje nedeljo pa jo čaka še bolj častna in težka naloga. Ta dan se vrši v Kološvaru nogometna tekma med našo in rumunsko reprezentanco. Pri tej tekmi gre zopet za pokal, ki ga je poklonil naši naši kralj Aleksander. Lani so zmagali Rumuni in ako bi se to še letos zgodilo, postane nevarnost, da izgubimo ta dar našega kralja končnoveljavno, še večja. Zato upamo, da bo naša reprezentanca napela vse sile, da zmaga. Poleg tega bi bilo to po krakovski zmagi izrednega pomena za naš sport.

Poroka

Ljubljana, 7. junija
DVE TAJNI RAZPRAVI.

Ljubljansko porotno sodišče je razpravljalo danes pri zaprtih durih. Prvi se je zagovarjal 19letni F. P., ki je v Ravnah občeval s še nedoletno, sicer pa že popolnoma razvito deklico F. D. Z ozirom na številne olajševalne okoliščine je bil obsojen samo na eno leto zapor.

Zalostnejši pa je bil drugi slučaj. Tu je šlo za naravnost zvezinsko posilstvo nad komaj 10letnim otrokom. Obtožene F. B. iz Gorici, je bil obsojen zato na 6 let težke ječe.

Objave

× Tretja in četrta številka književne tombole Jugoslovanske Matice št. 38 in 39. Postopek glede dobitkov je isti kot pri prvih dveh številkah. Pripominjamo, da so ambe izbrana in se bodo dobitki v soboto razposlali lastnikom. Pozivljamo one, ki so v Ljubljani, da se osebnostno oglašajo v pisarni Jugoslovanske Matice, Pred škofojjo 21, I. nadst., kjer se jim ali dobitke izročijo, ali pa poda informacijo v nadaljnjo postopanje. Igralci v dežele dobe dobitke najkasneje do srede dne 18. junija ali pa se njih karte, ako pri zbiranju niso prišle v poštev, obdržijo v nadaljnjo evidenco pri drugih dobitkih. Prihodnje številke se objavijo v torek dne 12. junija.

× Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani bo imel svoj izredni občni zbor v petek dne 15. junija ob 8. uri zvečer v pevski dvorani. Dnevni red: Sprememba pravil. — Redni občni zbor se bo vršil istotam teden kasneje, v petek dne 22. junija z običajnim dnevnim redom.

× »Palčki in vile« v mestnem gledališču v Celju. Kdor želi nuditi svoji deci res lepega in dobrega užitka, naj jo povede k obširno ljubki pravljici mladinski predstavi »V kraljestvu palčkov«, ki se uprizori v krasni opremi v soboto dne 9. junija ob 6. uri popoldne v Mestnem gledališču v Celju. Kot diletantje nastopajo mali igralci-šolarji iz Laškega, ki so si stekli izreden sloves že na domačem odru. Vseh sodelujočih palčkov in plesočih vil je nad 60. Predprodaja vstopnic v knjigarni Gorihar & Leskovšek in v soboto ob pol 6. uri pri gled. blagajni. Predstava bo do večernih povratnih vlakov v Savinjsko dolino in mariborsko smer že končana, vsled česar se nudi tudi event. šolskim izletnikom I. dr. posetnikom iz oddolnih krajev najlepša prilika za udeležbo.

× Podružnica Jug. Matice v Moravcih priredi v nedeljo veliko vrtno veselico, pri kateri sodelujejo najboljši moči. Na sporedu je tudi bogat srečlov. V nedeljo vsi okoličani v Moravcih!

× Slovensko pevsko društvo v Ptuj priredi v soboto dne 9. junija ob 20. uri v dvorani Društvenega doma »Pomladanski koncert« z izbranim sporedom.

× Klub J. n. a. iz Italije. Danes v petek dne 8. junija ob 20. uri se vrši zadnji sestanek v tekočem semestru. Tema: Pomenek o delovanju v poštinih. Udeležba obvezna. — Odbor.

× Pokr. akcijski odbor (širši držav. nam. žel. in upklj. ima prihodnje sejo v petek dne 8. junija ob 19. uri 30 min. na Turjaškem trgu št. 2. — Akcijski odbor.

× Tečaj za strojno umetno vezanje itd. priredi dne 11. junija v Celju strokovna učiteljica Justina Pavšar, Gospodsk. ulica št. 25.

× Kmetijsko predavanje se v nedeljo dne 10. t. m. v Dobu pri St. Vidu ne bo vršilo kakor je bilo objavljeno, ampak v Metnaju nad Stično.

× Vzgled rodoljuba. G. Fran Zore, trgovec v Konjicah, je daroval za Jugoslovansko Matico 5000 K, ki si jih je pritrgal od svojega počitka s tem, da je imel meseca maja svojo trgovino vsak dan eno uro poprej odprto, kakor drugi.

× Povodom »Društvenega dne Rdečega Kriza« — Crvenega Krsta SHS, sta pristopila kot stalna člana gospod. stolpovnik orožniške brigade Drag. Dragić in njegova soproga Irena Dragić. Vivant sequentes!

× Našla se je ženska srebrna ura v Bohinjski Bistrici. Dobi se pri Antonu Kolesi. Jenkova ulica 14 v Ljubljani.

Shod demokratske stranke v Ptuj

t. Ptuj, 7. junija.

Danes se je vršil v dvorani hotela Dostala shod demokratske stranke. Dvorana je bila nabito polna in je mnogo obiskovalcev moralo oditi, ker ni našlo prostora. Na shodu je bila sprejeta sledeča resolucija:

»Krajevne organizacije demokratske stranke v Ptuj, Ormožu in Središču presojamo dogodke ob proslavi obletnice nemškega pevskega društva v Ptuj edino s stališča velikih narodnih interesov. Nemškim sodržavljnikom, ki so v drugih ozirih enakopravni, ne moremo z ozirom na narodni skupščini zakonone določbe senzermskega miru priznati narodno-političnih aspiracij v kolikor so te jugoslovanski narodni državi nasprotne.

Tukajšnjemu narodnemu živlu se mora prepustiti v prvi vrsti presojevanje o tem, v koliko nastopanje narodnih nemških manjšin z ozirom na njihovo preteklost in na značaj takih manifestacij ogroža nacionalno konsolidacijo države.

Zato odobravajo organizacije JDS odpor narodnega življa zoper nemško manifestacijo dne 19. maja 1923 v Ptuj in obsolajo odredbe vlade zoper narodni življel kot neumestne s stališča potrebe varovanja narodnega jugoslovanskega značaja države pa tudi kot nezakonite.

Smatramo tudi v naprej za dolžnost vsakega člana stranke brezpogojno pre-

prečiti poskuse ogrožanja narodnega značaja države po nemških prebivalcih, ki jim je, ako se v to pojmovanje ne bi mogli ujetiviti, prosta opcija za avstrijsko republiko in izselitev v nemško nacionalno državo.

Zborovanja se je udeležil tudi dr. Kušovec ter mnogo Ormožanov in Središčanov. Ob velikem navdušenju je po dveurni debati predsednik ptujske organizacije dr. Tone Gosak zaključil krasno uspeli shod.

Politične beležke

— Izprememba v pokrajinski upravi v Zagrebu. Predvečerašnjim sta pripela v Beograd pokrajinski namestnik za Hrvatsko in Slavonijo dr. Ernest Cimić in poverjenik za notranje zadeve Gojković. Po informacijah dopisnika zagrebških »Novosti« je njuna pot v Beograd v zvezi z opravičenjem pri centralni vladi in s pojasnitvijo dogodkov na Radićevem shodu v Gračanici. V vladnih krogih se širijo vesti o izmenjavi dr. Cimića in Gojkovića.

— Radić je zopet obrnil kozolec. V zadnji številki »Slobodnega doma« je nagradil toliko napadov na svoje radikalne protoktorje, da je oblast kljub »sporazumu« vso naklado zaplenila. Radić proglašja, da tudi radikali ne marajo sporazuma, temveč da hočejo silo. O vladni deklaraciji pravi, da je pravo čudo duševne omejenosti, neiskrenosti in

Domače vesti

* **Upravno sodišče v Celju** začne posloovati 1. julija. Celjska «Nova doba» zadoščenjem beleži to vest, ker se vestransko čuti nujna potreba, da ta važna institucija čim prej stopi v življenje.

* **Kongres jugoslovanskih zdravnikov.** V dnevih 15., 16. in 17. septembra se vrši na Paláci pri Subotici kongres jugoslovanskih zdravnikov. Obenem bo na Paláci otvorjena razstava raznih zdravilnih sredstev.

* **Nova bolnica za tuberkulozne.** Pokrajinska uprava v Zagrebu je kupila dvorec grofa Erdöda v Novem Marofu, katerega hoče urediti za moderno bolnico za tuberkulozne.

* **Tombola Gospodarskega Zvona** se vrši v nedeljo, 17. t. m. ob 4. popoldne na Kongresnem trgu. Kupujte srečke, ki se prodajajo po 2 Din v vseh ljubljanskih trafikah in pri razprodajalcih časopisov. Bogati dobili! Dobitek je namenjen koroskim Slovincem.

* **Društvo rdečega križa kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev** je odredilo za svoje dneve v celji državi 8., 9. in 10. junij. Ministrstvo prosvete je odločilo, da pobirajo tekmo navedenih dni blagajne vseh državnih gledališč od vsake prodane vstopnice poleg normalne cene še po 1 dinar za potrebitne in svrhe Rdečega križa.

* **Novi splitski škof.** Za škofa v Splitu je imenovan monsignor dr. Kvirin Bonifačić, rodом iz Baške na otoku Krku. Bogoslovne študije je odvršil na dunajskem Augustineu, kjer je bil tudi promoviran za doktorja teologije.

* **Mariborski Orjunaši** so še vedno pod strelnim ognjem. «Straža» je otvorila še posebno rubriko osebnega obdelovanja posameznih članov. V zadnjem času ji z vnebo sekundirajo tudi socialistični lističi. Nemškutariji namreč to zelo ugaja. Med tem je državno pravdnistvo vložilo proti 19 osebam obtožbo radi znanega napada na Cirilovo tiskarno. Čeprav razprava še ni razpisana, niti obtožnice še ne dostavljene, vendar prinaša «Straža» že podrobne posameznosti iz tozadevnega sodnega akta, ki je pri sodišču proglašen za strogo tajnega. — Mariborska policija je odstopila akt o slovenjebiških dogodkih okrajnemu glavarstvu, da kaznuje udeležence po ptujskem zgledu po «Prügelpatentu». — Predno pa so bila izdana tozadevna vabila k zaslišanju in celo predno je bil akt odposlan okrajnemu glavarstvu, je že o tem poročala «Straža», ki dobiva stalne informacije z mariborske policije.

* **Definitiven konec afere.** Mariborski listi so pred meseci mnogo pisali o «aferi Pirc-Sernec» kot o pravi svetovni senzaciji. Poročali so že strahovito obsodbo demokrate dr. Serneca. Senzacija pa je končala s pravdo radi žaljenja časti, v kateri je bil dr. Sernec od okrajnega sodišča oproščen. Včeraj pa se je vršila pred okrožnim sodiščem še vzključna razprava, ki je trajala tri ure brez zaslišanja prič, a dr. Sernec je bil zopet oproščen in klerikalni listi so zopet za eno afero ubožnejši.

* **Sličica iz Jugoslavije.** «Istarska Riječ» prinaša v pismu iz Jugoslavije sledečo pasajo: Te dni sem bil v Ljubljani. Na večer sem zašel v neko družbo, kjer so bili — seveda pri čašni vina — zbrani sami pristaši g. Koročca. Pri prvem pol litru so se veselili, da ni več na vladi ne Zetjav, ne Pribečević. Pri prvem litru so začeli pogovoreti proti tistem «staremu hudiču» Pašiću, o katerem se nikdar ne ve, kaj hoče in česa ne. Pri drugem litru so že proglasili Radića za — morca, pri tretjem litru pa so že udrihali po svojem voditelju Koročcu, če da bi bilo vse boljše, če bi živel — Krek. Kako je bilo pri četrtem litru ne vem, ker sem bil med tem odšel. Naslednjega dne sem jih zopet srečal in bili so dobre volje — kakor da ni na svetu ne Pašića, ne Radića, ne Koročca. Narod v Jugoslaviji je toliko srečen, da uživa svoje politične in človeške pravice. Ni se mu treba bati, da bi kdo odnesel jezik ali svobodo. In ker mu je sicer razmeroma dobro, ni čudno, da včasih tudi malo — ponori.

* **Tiskovni proces v Zagrebu.** Pri sodbenem stolu v Zagrebu se je včeraj pričela kazenska obravnava proti Ive Martošiću, glavnemu uredniku «Hrvatskega borcea», ter proti profesorju Segviću in odgovornemu uredniku Bogdanu Kralju zaradi zločina proti dovoznici in zaradi prestopka zoper javni red in proti vladarju. O izidu obravnave bomo poročali.

* **Izseljeniški komisariat v Zagrebu.** Ker se je pokazala potreba, da se podaljša rok, ki je bil določen za likvidacijo generalnega izseljeniškega komisariata v Zagrebu, in sicer zato, ker pada ta rok v čas, ko se otvorila sezona za izseljevanje v Zedinjene države severne Amerike, in pa ker se likvidacija ne bi mogla izvesti v tem času, je minister za socialno politiko dovolil, da se rok za likvidacijo generalnega izseljeniškega komisariata v Zagrebu podaljša da 1. avgusta letos.

* **Izprememba pri tržaškem fašistovskem glasilu.** Tržaški fašistovski dnevnik «Popolo di Trieste» objavlja, da je po sklepu strankinega vodstva

prevzel politično redakcijo lista ing. Menesini, ki je znan kot zmernejši nacionalistični politik.

* **Sreča v nesreči.** Včerašnji «Slov. Narod» prinaša začetek ekspozicije ministra dr. Ninčiča v Narodni skupščini. Koncem svojega najnovejšega poročila dostavlja: «Od tu naprej nismo mogli več razumeti našega korespondenta, čeprav smo se trudili skoraj eno uro. Skandalozne razmere! Uredništvo.» — Razburjenje «Sl. Naroda» pa je bilo preuranjeno, kakor je bila preuranjena njegova vest. G. Ninčič namreč včeraj sploh ni govoril v Narodni skupščini in bo imel svoj ekspozicije šele danes, ali jutri. Bila je torej sreča v nesreči, da je «Slov. Narod» slišal le začetek ekspozicije dr. Ninčiča in da na telefonu ni mogel pričakati njegovega konca.

* **Izpremembe v državni službi.** V davčni službi so premeščeni: davčni upravitelj Maks Ivanc iz Cerknice v Logatec, davčni praktikanti Rudolf Dekleva iz Ljubljane v Cerknico, Janko Rozman iz Ljubljane v Logatec in Martin Koje iz Ptuja v Ljutomer. Trajno so upokojeni višji davčni upravitelji Ivan Knop v Mariboru ter Vinko Premk in Fran Rendka v Krškem. V poštni službi so premeščeni: poštarja Anton Krofič in Bogdan Raštajger iz Subotice v Ljubljano, poštar Vekoslav Šturm pa od pošte Sv. Lenart v Slovenskih goricah k pošti v Gornji Radgoni.

* **Odlikovanje.** Znani srbski pesnik Vojislav Ilić ml. je odlikovan z redom Sv. Save tretjega razreda.

* **Poroka.** Dne 6. t. m. se je poročil v Zidanem mostu g. Roman Vihlčič, uradnik j. ž. z gđ. Marico Zabukovec. Mnogo sreče!

* **Smrtna kosa.** V Celju je za kapjo nenadoma umrl Lazar Kekić, lastnik premogovnika v Zrečah na Štajerskem. Bil je na potu v Velenje po opravkih pri bolniški blagajni. Pokojni, ki je bil rodом iz Like, je pred štirimi leti kupil rudnik Zreče.

* **Za zdravnike.** Ministrstvo narodnega zdravja je izdalo odredbe glede specializiranih zdravnikov. Zdravniško prakso specialista vrši lahko vsak zdravnik, ki ima dveletno specialno prakso, če tudi nima poskusne enoletne prakse v bolnici. Ako pa hoče zdravnik specialista vršiti še splošno prakso, mora nato prej delati enoletno poskusno prakso v bolnici.

* **Davčna šola v Novem Sadu.** V Novem Sadu se v kratkem ustanovi državna blagajniško-davčna šola. Sprejetih bo petdeset gojencev, ki so dovršili vsaj 6 razredov srednje šole. V slučaju, da se ne zgleda zadostno število možnih kandidatov, se bodo sprejemale tudi ženske.

* **Zadnja pot narodnih mučenikov v domovino.** Kino «Tivoli» v Ljubljani si je nabavil velenjski film domačega proizvoda «Zadnja pot narodnih mučenikov v domovino». Film se predvaja od sobote 9. do včeraj 12. t. m. in predstavlja posnetke: Panorama Judenburga. Vojašnica. Šolski drevored. Glavni trg in kavarna. Judenburske žrtve na morišču. Pokopališče. Kolodvor. Prvi sprejem v Jugoslaviji — Št. Ilj. Maribor. Panorama. Sprejem mučenikov na kolodvoru v Mariboru. Sprejemi na drugih kolodvorih. Pogreb judenburskih žrtv in Ivana Endlicherja v Ljubljani. Žrtve na mrtvaškem odru v Narodnem domu. Sprevod. Odkritje spomenika. — Film bo vzbudil gotovo veliko zanimanja. Predvaja se poleg ostalega spomenika.

* **Kolkto so Srbi žrtvovali?** V Slatini, prav majhni vasi izpod samega Kosmaj, so prebivalci odkrili spomenik vojnim žrtvam iz let 1912. do 1918. Na marmornati plošči se nahajajo imena onih vaščanov, ki so padli v boju za svobodo domovine in teh je bilo 55! Tako veliko število v vasi, ki šteje danes samo 65 volilcev! Samo v družini Savkovića je padlo 13 in v družini Damjanovića 9 družinskih članov! Veliko so Srbi žrtvovali za svojo in našo svobodo in samo z globokim spoštovanjem bi morali mi govoriti o teh žrtvah, položenih na žrtvenik naše svobode!

* **Štrajk mesarjev v Sarajevu.** Kakor poročajo iz Sarajeva, so tamkajšnji mesarji stopili v štrajk, ker jim aprotizacijski odbor ni dovolil zvišanja mesnih cen.

* **Zanimiv ossarium iz brončene dobe.** Pri raziskavanju neke jame pri Čenešću v Dalmaciji sta našla te dni inž. Marki in profesor Girometta na dnu v globlini kakih 30 metrov mnogo okostnjakov iz brončene dobe, torej iz dobe približno 2000 let pred Kristom. Poleg okostnjakov, ki pripadajo keltskemu tipu, sta našla razne lončene posode ter bronaste sulice, ščit in zaponke. Raziskavanje se še nadaljuje.

* **Huda nevihta je v torek divjala v slovenjgraškem okraju.** Lila je silna ploha, vmes pa je padala gosta in debela toča. Vse ceste so bile preplavljene in so na mnogih mestih popolnoma izprazne. Nevihta je napravila mnogo škode.

* **Popravek.** V šte. 92. z dne 19. aprila t. l. smo poročali o napadu na Franceta Cankarja na lgu ter pri tem na podlagi napačne informacije imenovali kot storilca Franca Avanca in Josipa Kozina z dostavkom, da sta aretirana in izročena dež. sodišču. Prepričali smo se sedaj, da nista imenovana izvršila tega napada in nista pri njem nič udeležena, marveč so napad izvršili drugi storilci. V kolikor se torej poročilo tiče

menovanih, je preključemo in s tem popravljamo storjeno jima krivico. — Uredništvo.

* **Toča v Bački.** Iz Bačke javljajo, da je padala v srednji Bački četrt ure dolgo debela toča, ki je ponekod žito popolnoma uničila.

* **Tovarna za barve pogorela.** Tovarna za barve v Kamniku, last g. Trpinca ml., je predvčerajšnjim popolnoma pogorela. Ob enajstih dopoldne je v tovarni eksplodiral kotel, v katerem je inženjer Glasener preizkušal spojino kemikalij. V hipu je bil v plamenu ves laboratorij. Nekega zbežanega delavca je inženjer rešil gotove smrti. Zatekla sta se v neko sobo, odkoder sta morala skozi okno pet metrov globoko skočiti na prosto. Pri skoku si je inženjer Glasener zlomil roko. Prepeljali so ga v ljubljansko Leoniško.

* **Nesreča.** V sredo se je v Zidanem mostu ponesrečil 23letni delavec tamkajšnje cementarne, Anton Pevc iz Podkraj. Padel je po stopnicah tako nesrečno, da si je zlomil roko in se poškodoval tudi po obrazu. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico.

* **Železniška nesreča.** Na postaji Glibovac med Veliko Plano in Lepovo sta predvčerajšnjim trčila skupaj tovarni vlak, ki je prispel iz Niša in tovarni vlak, kateri je došel iz Beograda. Sunk je bil tako močan, da sta bili razbiti obe lokomotivi ter poškodovanih več vagonov. Železniški promet je vsled zatiranja proge ustavljen in je tudi Simplon Orient-ekspres moral ostati celo noč na progi; šele drugo jutro je mogel nadaljevati vožnjo proti Beogradu. Iz Beograda je odpovala posebna komisija na kraj nesreče.

* **V vodnjak skočila.** V Velikem Bečkereku je skočila v vodnjak slaboumna 26letna kmetica Csende. Sinu, ki je to pravčasno opazil, se je posrečilo rešiti nesrečnico gotove smrti.

* **Zrtev Drava.** Vsled deževja in nalivov na Tirolskem je Drava izredno narasla in so mariborski listi zabilježili že dve smrtni žrtvi. Dne 1. maja je lovil v kalni Dravi neki mariborski ribič in opazil, kako nesejo proti njemu valovi utopljenega moškega. Ko je došla pomoč da bi mrtvega potegnili iz vode, je Drava mrliča že odnesla naprej.

* **Ukradeno rusko zlato.** Pred tremi meseci je bila iz vojaškega skladišča v Kotoru ukradena večja množina zlatega in srebrnega nakita, ki je bil last petrografske deponitne banke. Te dni je bilo policiji prijavljeno, da se v neki kmečki hiši nahajajo tri vreče ukradenega nakita. Policija je aretirala 25 oseb.

* **Dva petelina.** Janez Česen, kočarjev sin in posestnik Alojz Jenko, oba iz Zg. Brnika pri Kranju, sta se sprla radi neke malenkosti in se končno spopadla. Česen je obdelaval Jenka s pestmi, zadnji pa je pograbil na tleh ležeči kol in udaril Česna tako močno po glavi, da je moral v bolnico.

* **Novi vlomi v Mariboru.** V nedeljo popoldne je bilo poleg že javljenih slučajev vlomljeno v Mariboru pri belem dnevu tudi pri g. Kocjančiču v Maistrovi ulici. Njegov sostanovalec se je ravno z avtomobilom vrnil iz izleta, ko so umoznichi elegantno odhajali z nabasanimi kovčki. Ker so se obnašali zelo ko-rektno, niso vzbudili nikakega suma in so nemoteno odnesli pete. V sredo pa je bilo kar na štirih straneh v mestu vlomljeno. Vsi vlomi so tako drzno in previdno izvršeni, da je očividno na delu dobro organizirana to'pa inteligentnih lahkoživev, ker odnašajo vedno le naj-finejše stvari. Pri zdravniku dr. Ivancu so n. pr. pustili v izropani mizi vinkulirane denarne knjižice, dobro vedo, da jim radi vinkulacije nič ne hasnejo. O vlomilcih še ni sledu. Pristojna oblast zadnji čas javnosti vlome kratkoma- zamočuje, pač pa pridno objavlja, da je vjela nekaj nočnih ptic in spravila pod streho nekaj pijancev.

* **Morski psi v Adriji.** V jadranskem morju so se pojavili letos številni morski psi. Te dni so ribiči vjeli velikega morskoga psa pri Opatiji. Dolg je nad tri metre. Med kopalskimi gosti je zaradi morskih psov zavladala velika razburjenost.

* **V Apatinu aretirani vsi občinski uradniki.** Iz Sombora poročajo, da so bili v Apatinu aretirani vsi občinski uradniki, ker so osumljeni, da so ponesverili iz občinske blagajne znesek 600 tisoč kron.

* **Razne nezgode.** Jancza Lukanca, bajtarja iz Tomišlja, je ugriznil žrebec v levo roko. — Franc Potočnik, zidarski pomočnik, je padel v Šiški z zidarskega odra in se je poškodoval po glavi. — Roka Cizlja, delavca v tovarni Union v Ljubljani, je zgrabil stroj za desno roko in mu jo zlomil.

* **Zdravo in lepo zobovje** dosežete le pri stalni porabi «Ito» paste. Dobiha se povsod. Glavna zaloga drogerija «Adrija», Ljubljana, Selenburgova ulica.

* **Prava narodna jed** so bile že pred vojno testenine «Pekate» in kakor vse kaže, je kmalu ne bo hiše med našim ljudstvom, kjer jih ne bi uživali.

— Gradbeno podjetje —

Ing. Dukić i drug

Ljubljana

Bohoričeva ulica št. 24.

Gospodarsivo

TRŽNA POROČILA.

Novosadska blagovna borza (7. t. m.) Pšenica: baška, 77 — 78 kg, 2 — 3 odst., 4,5 vagona 430 — 422,5. Ječmen: baški, 66 kg, 1 vagon 287,5. Oves: baški, ponudba 285. Turščica: baška, 28 vagonov 253,25 — 247,50; baška 2 odst. defektna povpraševanje 250; baška, okrogla, 2 vagona 255 — 260. Moka: baška «0», ponudba 640; «2», 1 vagon 662,5; «6», 1 vagon 475. **Otrobi:** baški (v jutlnih vrečah) ponudba 130; isti v (papirnati) ponudba 125. Tendence nespremenjena.

Zagrebski žitni trg (7. t. m.) Postavno vojvodinska postaja: pšenica 76 — 77 kg 410 — 430, koruza žolta 255 — 265, bela 270 — 290, ječmen za pivovar-ne 320 — 330, oves 285 — 290, fižol 450 — 600, moka «0» 650 — 675, «2» 625 — 650, «6» 600 — 625, za krmo 200 — 205, ržena 475 — 500, otrobi drobni 150 — 160, debeli 200 — 220. Tendence nespremenjeno mirna, slaba.

Zagrebski sejem (6. t. m.) Dogon živine precejšen. Cene za kg žive teže: voli I. 13,50 — 15, II. 12 — 13, bosanski I. 11,62, II. 9,50 — 11, III. 6,75 — 8,50, krave I. 12 — 13, II. 10 — 11, III. 6,75 — 8, mlada živina 12,50 — 13,50, tele-ta I. 15 — 16,50, II. 14 — 14,50, III. 12,5 — 13,5, svinje debele 23,50 — 25, II. 22,5 — 23,5, III. 20 — 21,50. Seno se je trži-lo po 100 — 150 Din, a nova detelja po 125 — 150 Din za cent. Cene goveji ži-vini so od zadnjega sejma znatno padle.

Dunajski živilski trg (7. t. m.) Do-gon 678 glav, od tega 34 domačega izvo-ra, 39 madžarskega, 2 češkoslovaškega 236 jugoslovanskega in 367 rumunskega. Promet živahen. Cene so malo narasle. V tisočih Ka notirajo za kg žive teže: voli 13 — 19, bikli in krave 13 — 18, drobnica 8 — 12. — Dogon svinj 365. Notirajo za kg žive teže v tisočih Ka: debele 24 — 28, mesnate 28 — 31.

Dunajska blagovna borza (6. t. m.) Pod vtisom ugodnih vesti o izgledih leti-ne kakor radi vesti o slabšanju cen na ameriških tržiščih, cene popuščajo. Ku-puje se malo. Za kg z Dunaja (ekskluzivno pavšalni prometni davek) notirajo v Ka: pšenica: domača 3750 — 3850, Ma-nitoba 4200 — 4300, rž: domača 3250 — 3350; ječmen: domači 2650 — 2750, češkoslovaški 2700 — 2900 (1,20 — 1,30 Kč z Marchega); koruza: jugoslovans-ka 2500 — 2600, rumunska 2550 — 2650 oves: domači 2500 — 2600, madžarski 2500 — 2550, rumunski 2475 — 2575; rž: italijanski 2,05 — 2,15 lire s Trbiža; pšenična moka: domača 6100 — 6200, madžarska 5500 — 5800; krušna moka I. 4800 — 4900; moka za krmo I. 2200 — 2300; pšenični otrobi: domači 1425 — 1475, inozemski 1400 — 1450.

Dunajska lesna borza (6. t. m.) Zmeren obisk. Ponudba neznatna in tudi povpraševanje se je držalo v ozkih me-jah. Zaključek: les za kurjavo mehak, polena, 1922, po 2.900.000 Ka z Marche-ga. Nekateri ponudbe: Iglčasti jamski les, 10 — 20 cm, po 260 tisoč Ka z nižje-avstrijske postaje, mesečni oblikovci, 15 — 22 cm, 4 — 10 m, po 260 tisoč Ka z nižjeavstrijske postaje, deske iz iglč-častega lesa, 26 mm, od 18 — 32 cm, po 590 tisoč Ka z Dunaja, hrastovi oblikovci od 30 cm naprej, po 550 tisoč Ka z ni-žjeavstrijske postaje, les za kurjavo, trd, suh, polena, 3.500.000 Ka z Dunaja.

— **K nazadovanju dinarja.** Ko je di-nar narasčal, so se čuli vsakovrstni gla-sovi, ki so narasčanje utemeljevali, eni z dobrimi izgledi letine, drugi s poveča-nim izvozom in zmanjšanim uvozom ter z dobro valutno politiko finančnega mi-nistra. Da ti in drugi vzroki niso držali, se vidi sedaj, ko je dinar zopet oslabil. Hitro narasčanje in sedanji hitri padec kažeza samo, da se je dinarja polastila mednarodna špekulacija, ki ima svoj iz-vor v Newyorku, kjer je začelo narasča-nje in sedaj tudi nazadovanje dinarja. Naj ni bilo vidnega povoda za skakanje, kakor ga ni sedaj za slabljenje. Mi smo že svojočasno svarili pred prevelikim optimizmom. Slabe valute kakor je tudi naša, so vedno izpostavljene hudim va-lovanjem, dokler niso v zemlji državne finance in plačilna bilanca v redu ali vsaj v vidnem boljšanju.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 7. junija 1923			Ljubljana 306 m nad morjem			
Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana .	7.	761.8	9.6	brezvetra	megla	—
Ljubljana .	14.	763.3	7.6	sev. zapad	nevihta	—
Ljubljana .	21.	767.8	10.5	sever	več obl.	—
Zagreb . .	7.	763.3	14.0	sev. vzh.	"	—
Beograd . .	7.	—	—	—	—	—
Unaj . . .	7.	762.2	10.0	zapad	oblačno	3.0
Praga . . .	7.	761.9	7.0	sev. zap.	dež	2.0
lomost . .	7.	763.9	8.0	brezvetra	"	3.0

V Ljubljani barometer višji. temper. nizka. Sonce vzhaja ob 4.08, zahaja ob 19.50

V Ljubljani: barometer višji. temper. nizka. Sonce vzhaja ob 4.08. zahaja ob 19.50

SUHE GOBE,
lipovo cvetje in vse druge gozde in
poljske pridelke
kupi je po najboljših cenah
„FRUCTUS“ d. z o. z.
Ljubljana, trg Tabor št. 2. Telefon št. 555.

— Ukinjena naredba o plačanju carine s carinskimi nakaznicami. Z Beograda poročajo, da je Generalna direkcija carin ukinila razpis C. št. 18.911 z dne 31. marca 1923, po katerem so se plačevali carinske dajatve, ki so znašale: preko 10 tisoč Din, samo s carinskimi nakaznicami, ki jih je izdajala Narodna banka.

— **Veliko ponujanje žita v Vojvodini.** Iz Subotice poročajo, da se je zaradi do-brih izgledov letine ponudba vseh vrst žita zelo povečala, vendar pa so kupci rezervirani, ker pričakujejo daljšnjega padca cen.

— **Narodna banka daje čke za valute v polnem znesku.** Generalni inspektorat finančnega ministrstva objavlja odredbo finančnega ministrstva, po kateri Narodna banka in njene podružnice do nadalj-njega sprejemajo tuje valute in izdajajo po rešenju 12.010 z dne 27. februarja 1922 za nje čke in sicer v polnem zne-sku po odbitku stroškov po točki 4 ome-njene odredbe. Doslej je Narodna ban-ka izdajala čke samo za dve tretjini predatih valut.

— **Novi predpis o carinjenju izvoznega blaga.** Finančno ministrstvo je izdalo na-stopne nove predpise: 1.) Carina za ne-pakovane predmete se plača po lastni teži izvoznega blaga; če se blago izvaža v priznanih zavojih, pa po odbitku ta-re. 2.) Priznani zunanji zavoji, ki jih na-števata točka 2. predpisov o tari, niso podvrženi carini, tudi v primeri, če bi se drugače kot izvozno blago zacarinili. 3.) Eden in isti zavoj ne sme vsebovati več različnih izvoznih predmetov, ki se na podlago tovarnega lista odpremljajo z železno ali po vodni poti. 4.) Izvozní predmeti se morajo prijaviti vedno v ko-smati teži in če so predmeti v priznanih zavojih podvrženi carini po teži, bo ca-rinski uradnik odbil taro in izračunal carino po čisti teži. Za predmete v ne-priznanih zavojih se računa carina za kosmato težo. Če je zavoj podvržen viš-ji carinski postavki, nego izvozni pred-met, se plača carina po carinski postavki za zavojni material. 5.) Ako se priznaní zavoj ne more uvrstiti v nobeno odgo-varjajočo merilo za odbijanje tare, se mora teža tare preračunati enako po-dobnim zavojem pri uvozu. 6.) Eventual-na pojasnila daje Generalna direkcija carin v Beogradu. Novi predpis: stopijo v veljavo z dnem objave v «Službenih Novinah».

— **Zveza industrij za predelavo mesa** se je osnovala te dni v Beogradu. Orga-niziralo se je 17 najuglednejših naših tvornic za izdelavo salam, suhomesna-tih izdelkov in konzerv.

— **V Madžarski je posejano sladkorne pese** po statističnih podatkih 44.300 ha proti 33.000 ha v letu 1922.

Domače borze

7. junija.

ZAGREB. Na deviznem tržišču so bi-le devize dalje čvrste, vendar se je opa-zalo malo več opreznosti pri onih, ki rušijo dinar. Med trgovskimi krogi so se čuli ostri protesti proti poslovanju mešetarjev in bančnih disponentov ter se je zahtevalo, da se izvede službena preiskava proti krivcem včerašnjih in današnjih dogodkov. Promet je bil manj-ši nego včeraj. Notirale so devize: Du-naj 0.12775—0.1285, Berlin 0.155—0.12, Bukaresta 46.5—47, Italija izplačilo 425 do 427, London izplačilo 417.5—420.5, New York ček 90—91, Pariz 580—590, Praga 271.5—273, Svica 1635—1642.5, va-lute: dolar 88.5—89.5, češke krone 265.5 do 267, funti 410—412, napoleonidori 340, lire 417—420, efekti: Ljubl. kredit na 232.50—240, Slavenska 100—101, Pra-štediona 1010—1020, Trboveljska pre-mogokopna 1000.

BEOGRAD. Pomanjkanje blaga, vendar manjše nego včeraj, tako da se je koli-kortoliko moglo pokriti povpraševanje. Notirale so devize: Pariz 590—595, Lon-don 418—420, Milan 425—426, Zeneva 1630, New York 90—91, Berlin 0.112 do 0.115, Praga 277—277.5, Dunaj 0.1295 do 0.13, Budimpešta 1.58—1.61, Bukarešta 47.5—48.5, Sofija 92.

Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani. Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra». Odgovorni urednik Fr. Brozovič.

Edmond About:

Notarjev nos

Podili so se za njo po ravnini. Dolgo, dolgo pot so že naredili; neizmerna je bila ravnina, ki je bila videti kakor šahovna deska med lovci in njih plenom.

Silno vroč dan je bil; na zapadu so se zbirali črni oblaki. Vsi so bili potni, a nič ni moglo potolaziti jeze teh osmih možakarjev.

Gospod L'Ambert, ki mu je kar naprej tekla kri, je vzpodbujal spremiljevalce z besedo in z rokami. Kdor ni še nikoli videl notarja, ki bi tekkel za svojim nosom, si ne more misliti njegove gorečnosti. Uboge jagode in maline, ubogi ribez in uboge kosmulje! Povsod, koder se je ta druhal podila, so bile rastline pohojene, pokončane, uničene; ostale so samo še zmečkane cvetlice, izrvane brsje, odlomljene veje, poteptana stebela. Vaščani, ki jih je obiskala ta neznana šiba božja, so metali od sebe škropilnice, pozivali sode. Klicali poljskega čuvaja, zahtevali odškodnino in tekli za lovci.

Juhe! Mačka se je ujela. Skočila je v vodnjak. Vedra! Vrvi! Lestve!

Vsi so bili prepričani, da dobe nos gospoda L'Amberta še cel ali pa vsaj skoraj celega. Ampak škoda, ta vodnjak ni bil tak, kakor so drugi vodnjaki; tam skozi se je samo prišlo v zapuščen kamenolom, čigar rovi so držali na vse strani in so tvorili preko deset milj veliko omrežje, ki je bilo v zvezi s pariškimi katakombami.

Plačali so gospoda Triquetta za njegov trud, vaščanom včasih zahtevano odškodnino, potem pa šli v najhujši plohi potepati naprej proti Parthenay.

Preden je do kože premočeni in popolnoma pomirjeni Ayvaz Bey stopil v voz, je še ponudil gospodu L'Ambertu roko.

Poslano.*

Za zadruge fotografov sta mi njen načelnik G. Hübscher in tajnik G. Franc Kunc očitala v včerajšnjem »Poslanem«, da delam neumestno in neokusno reklamo za svoje izdelke. Predno gospode od zadruge pridejo drugi s takimi napadi v javnost, naj se potrudijo ali k meni, ali pa v uredništva dotičnih listov, ki prinesejo pohvalno notico o mojih delih, pa se bodo lahko prepričali, da jaz za svoje izdelke ne napravim neokusne reklame, nego da ocenjujem neprizadele moje delo po svojem okusu. V interesu našega stanu je, da v prihodnje ne nastopijo funkcijari zadruge zopet tako kot sedaj. Neprijetno mi je, da moram slišati očitke, češ ta boj se vrši med člani zadruge iz zgolj nevoščljivosti. V drugi vrsti pa nimam nič proti temu, če gg. Hübscher in Kunc fotografije ne amata traja za umetnost: Vsak pač svoje delo pozna. Drugi n. pr. Kosel in Pitner in slični sodijo o svojih delih drugače, — jaz o svojih tudi. Vse drugo, o čemur govori »Poslano«, ne spada pred javnost, nego obrtno oblast.

Kar se tiče slike Nj. Veličanstva kralja in kraljice, je gospodom kolegom in vsakemu, ki ga interesira, pri meni na vpogled original pisma, ki sem ga prejel aprila lanskega leta iz kabineta Nj. Vel. kralja in ki se glasi: »Gospodinu V. Bešter — Ljubljana. Njegovo Veličanstvo kralj zadovoljen slikom Svojom i Svoje visoke Verenice, koju ste Mi poslali, blagovolio je narediti, da vam izjavim Njegovu zahvalnost. — V. d. Šefa kabineta Punomoćni Ministar (Podpis). Ljubljana, 7. junija 1923.

Veličan Bešter.

* Za vsebino uredništvo ne odgovarja.

Pisalni stroji ita.

Mehanična delavnica

(popravljalnica)

LJUBLJANA

Šelenburgova ulica 6/1.

L. BARAGA.

Kupimo

mostno tehcnico

z okrog 2000 kg nasilnosti
150 m tira poljske železnice
2 kom. točila (Drehscheibe).

Ponudbe se prosijo na naslov:
Moster, tvornica laka,
ZAGREB, Mesnička ul. 13.

V Bohinj!

V najlepši legi Bohinjskega jezera se nahaja Hotel Sveti Duh. 30 sob z novo vpeljeno električno lučjo. Čolni in kopališče na razpolago. — Izborna kuhinja. — Postrežba točna in solidna, Cene zmerne. 1000

Za mnogobrojen obisk se priporoča FELIKS SELJAK, hotelir.

Modne cefirje

za srajce v najnovejših vzorcih priporoča

A. & E. Skaberné LJUBLJANA, Mestni trg 10

— Gospod, ga je nagovoril, resnično mi je žal, da me je trma tako daleč prignala. Tista deklica ni vredna niti kapljice krvi, ki se je zanjo prelila; še danes ji dam slovo. Ne morem bi je več pogledati, ne da bi se zmisli na nesrečo, ki jo je ona zakrivila. Videli ste, da sem s temi gospodi vred pozakusil prav vse, da vam vrnem, kar ste izgubili. Zdaj naj vam pa samo še izrazim upanje, da se bo dala ta nesreča popraviti. Vaški zdravnik nas je opozoril, da so v Parizu spretni strokovnjaki od njega. Čul sem že, da pozna moderna kirurgija skrivnosti, ki ne varajo in s pomočjo katerih se dajo nadomestiti pohabljeni ali celo uničeni deli človeškega telesa.

Gospod L'Ambert ni nič kaj rad prijel pošteno ponudbo, potem se je pa odpeljal s svojima dvema prijateljema nazaj v saint-germainsko predmestje.

III.

Notar brani svojo kožo z večjim uspehom.

V dno duše srečen je bil Ayvaz-Beyev fikjar. Temu staremu pariškemu postopaču je bilo morda manj do petdesetih frankov napitnine, kakor do veselja, ki ga je navdajalo, ko je vozil svojega gospoda od zmag.

— Oprostite! je rekel dobremu Ayvazu, zdaj pa vidim, kako jih znate. Dobro, da vem. Če vam kdaj stopim na nogo, da vas hitro poprosim odpuščanja. Ubogi gospod bi bil zdaj pač v silni zadregi, če bi mu kdo ponudil ščepec tobaka. Glejte no! Zdaj naj mi pa še kdo reče, da so Turki nerodni, ali jih bo slišal! Saj sem vam povedal, da vam prinašam srečo. Imam pa starega pajdaša, ki služi pri Brionu; pri njem je pa ravno narobe. Kogar vozi, je gotovo nesrečen. Kolikor jih pripelje na teren, toliko je izgubljen.

— Ah, ženske, ženske, ženske! — Jej, jej, je odvrnil markiz, kako ste udarjeni na ženske! Kaj mislite, da je ženska res vse? Saj ni. So še druge stvari na svetu. Saj se človek vendar lahko pripravlja za oni svet, si pere dušo, bistri um, pomaga bližnjemu, opravlja svoje dolžnosti. Kdor hoče biti pošten kristjan, zvest državljani in dober notar, mu še ni treba bog ve kako dolgega nosu!

(Dalje prihodnjič.)

Družabnico

sprejme predvno, zelo dobljkanosno in veliko industrijsko podjetje zaradi razširjenja, otvoritve novega obrata itd. Najboljša naložitev denarja! Prednost imajo simpatične gospice ali mlade vdove brez otrok, neoporečne preteklosti, ki reflektirajo na poznejšo ženitev in ki imajo večji kapital ali kako večje posestvo, oziroma podjetje. 1005

Ponudbe je poslati pod »Silna bodočnost« na Aloma Company, anon. in reklamna družba, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Različno kopalno perilo za dame in gospode.
A. & E. Skaberné, Ljubljana, Mestni trg 10.

Angleški B. S. A.

motocikli in bicikli

Svetovnoznani precizijski izdelki prve vrste dospel.

Zastopstvo:

JUGO-AUTO, d. z o. z.,
LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 36.

Hamburg-Amerika Linija
in
United American Lines Inc.

Filijalka
Simon Rmetec, Ljubljana

Kolodvorska ulica šte. 26.

Sprejema potnike v južno in severno Ameriko, izdaja točna pojasnila in prodaja vozne liste.

Odhod iz Ljubljane vsaki teden.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo

J. G. Drašković

ZAGREB „B“ Cesta pri državnem kolodvoru ZAGREB

Podružnice: Beograd, Balkanska ulica 25. — Sušak: Jovo Gj. Ivošević, Karlovska cesta 160. — Split: Ante Buić, Diklecijanova obala 13. — Gruz: Ivo Lovričević. — Bitolj: Gjorgje J. Dimitrijević & Komp. Bulevard Kralja Aleksandra 187. — Val. Bečkerek: Dušan Lj. Mihajlović, Trg Kralja Petra 4.

Potnike do Hamburga spremlja družbeni uradnik

Mali oglasi

stanajo z državnim davkom na listate vred do 20 besed Dln 5—, vsake nedelje beseda 50 par ved. — Ploče se vedno naprej (lahko tudi v znakih). Na vprašanje odgovarja uprava le, ako je vprašanje priložena znakom za odgovor ter navedenjsko pristojbina (1 Din).

Službe

Maturantinja, 2348

stenotipistinja, nemškega in slovenskega jezika, korespondence in knjigovodstva vešča, želi mesta v večjem podjetju ali banki za takojšnji nastop. V začetku tudi brezplačno. Naslov v upravištva »Jutra«.

Kot obratovodja

želim stopiti v stalno mesto kakaga večjega industrijskega podjetja. Pripravljen sem vložiti tudi kavicjo. Ponudbe je poslati na upravo »Jutra« pod »Obratovodja-Kavcija«.

Praktikantinja, 2370

vešča slovenskega in nemškega knjigovodstva in stroje-pisja ter slovenske stenografije, išče službo v kakem industrijskem podjetju ali v kakih drugih trgovskih pisarni v Ljubljani ali ljubljanski okolici. Nastopi lahko takoj. Naslov pove uprava »Jutra«.

Gospodična 2368

išče mesta prodajalke. Vstop takoj ali pozneje. Ponudbe na upravo »Jutra« pod »Marljivost 777«.

Dama srednjih let, državna upokojenka, želi mesta gospodinje (le proti branji in stanovanju) sumo pri starejšem, finejšem, dobro situiranem gospodu. Ponudbe pod št. 45, Maribor, Cretična ulica 27/11, vrata 7. 2177

Obratovodja, 2362

popolnoma samostojna, vešč tudi vseh popravil, se sprejme na večjo žago s polnojamnikom na Gorenjskem. Istotam se sprejmejo štiri žagari za samice. Reflektira se le na popolnoma samostojne, dobro izveščane moči, večše vseh popravil. Ponudbe pod »Žaga« na upravo »Jutra«.

Pošten deček

z dežela, z dobriimi izpričevali ljudske šole, želi vstopiti v trgovino s mešanim blagom kot čenec. Vstop do 15. junija. Ponudbe na upravo »Jutra« pod »Učenec«. 2351

Rezušer (ka),

mlajša moč, nastop takoj. Oferte: Alojzij Vlaisi, Maribor. 2301a

Gospa, 2301

trgovsko usposobljena, išče službo kot prodajalka v boljši trgovini. Cenjene ponudbe pod »Zanesljiv« na upravo »Jutra«.

Trgovski pomočnik, starejša moč, soliden, agilen, priljubljen, se sprejme v trgovini s specerijskim in kolonialnim blagom na debelo, obenem za potnika. Cenjene ponudbe pod »AGILEN 2293« na upravištvo »Jutra«.

Kot praktikant

želi vstopiti v specerijsko trgovino 19leten trgovec sin z že dreletno prakso. Ponudbe prosimo pod »Jul. Benedija« na upravo »Jutra«.

Kupim

Pisalni stroj, 2344

najraje znamke »Underwood«, dobro ohranjen, se kupi. Naslov pri upravi »Jutra«.

Prodaj

Novo moško kolo

in kopalno banjo prodam po nizki ceni. Naslov v upravi »Jutra«. 2369

Proda se 2371

popolnoma nov pianino in malo rabljeno moško kolo. Naslov pove uprava »Jutra«.

Par pletilnih strojev, v prav dobrem stanju, št. 5 in 6, se radi pomanjkanja prostorov prodaj. Cenjene ponudbe na upravo »Jutra« pod »Ugodna prilika«. 2365

Prava volknja,

eno leto stara, popolnoma krotka, se vedel selitve poceni prodaj. Naslov pove upr. »Jutra«. 2366

Etikete za kvezke

v vseh velikostih ima vedno v zalogi litografija Čemažar in drug, Ljubljana, Vojaška ulica 16/a. Zahtevajte vzorce! 2144

Prodaj

dva stara pošta voza, priprava za predelavo, ter koleselj. Fran Hočvar, Velike Lašče 28. 2336

Spalna oprava 2394

iz trdega lesa, lepa, nova, se prodaj. — Po ugodnih cenah prodam več spalnih oprav. popolnoma novih. — Naslov pove uprava »Jutra«.

Radi opustitve 2303

trgovine prodajamo po znatno znižanih cenah vse vrste pohištvo. Trgovina s pohištrom in tapetirsko delavnico Brata Se-er, Ljubljana, Gospodstvska cesta šte. 13 (Kolizej).

Naprodaj

je po nizki ceni: salonska obleka, še dobro ohranjena, salonska obleka s hupo za mornar. časnika, moška sukna, otroški suknjič, damski kostum, temnomoder, jumper (bluza), kvadrana, čisto nova, par visokih gumijastih škornjev, angleških, čisto novih, ter več ponošene obleke, perila in čevljev itd. Ogleda se lahko vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne. Naslov pove iz prijaznosti uprava »Jutra«. 2300

Stanovanje

Prazna soba

se išče pod ugodnimi pogoji. Ponudbe ali naslov na upravo »Jutra«. 2349

Mirna gospodična

išče takoj ali do 15. junija enostavno sobico, eventualno s posebnim vzhodom. Cenjene ponudbe pod »Luiza« na Aloma Company, anončna družba, Ljubljana, Kongresni trg 3. 2372

Soba 3321

v sredini mesta, išče gospodična, če mogoče s sponzoro šivalnega stroja, proti dobri odškodnini. Naslov pove upr. »Jutra«.

Dopisovanje

Dve mladi gospodični,

Gorenjski, prva hčerka veleposelstnika, druga hčerka dobro situiranega trgovca s lesom, obe simpatični, čedne zunanosti, vsestransko izobraženi in neomadeževane preteklosti, v starosti 18 do 20 let, želita vedel pomanjkanja znanja dopisovanja s enkimil gospodi. Le resne, neapostimske ponudbe s sliko na upravo »Jutra« pod šifro: »SPELCA, MARJANA«. 2347

Mlad trgovec,

27 let star, znanjačen, miroljuben, se želi v svrhu poznejše ženitve spoznati z gospodično do enake starosti. V svrhu povečanja trgovine bi bil večji kapital dobrodošel, vendar ni pogoj. Ura-žnjuje se le resne ponudbe s sliko in polnim podpisom na upravo »Jutra« pod »Primorec«. Tajnost častna zadrževa. 2361

Ženitna ponudba. 2344

Za mojo 20letno hčerko, zelo dobro vzgojeno, lepe zunanosti, plemenitega značaja in s premoženjem, iščem akademsko izobraženega gospoda. Prednost bi imel pravnik ali inženir, ki se razume in ima veselje do lesne industrije. Dopise naj se pošlje, če mogoče s sliko, pod »Kavalir« na upravištvo »Jutra«.

Državni uradnik,

mlad, inteligenten, precej do- vzeten, želi znanja s simpatično gospodično staro, 17 do 20 let, v svrhu poznejše ženitve. Sreča zasigurno. Le resne ponudbe na naslov »Vladimir, tovarna blagajna, Dravograd«. 2367

Ženitna ponudba.

Mlad, podjeten in izobražen obrtnik, čedne zunanosti, želi znanja z enako gospico — vdovo niso izključene — s premoženjem v svrhu hitre ženitve. Cenjene ponudbe s sliko, ki se vrne, je poslati na podružnico »Jutra« Maribor pod »TREZNOST«. 2304

Pozno

Mirno spanje

brez nadloge stele in bolj je zajamčeno. Brez maže in duha. Nikak strup. Ne raz- jedla blaga. Ze enkratna upo- raba je uspešna in sigurna. Le pisemna naročila s prilogo 8 Dia v znakah na J. C. Gaberšek, Maribor, Korosčeva ulica 4. 2363

Opeko, 2008

cement, galico, seno, slamo, lesno volno, drva, premog, oves, koruzo, zdrob, krompir, Oset Andrej, Maribor, Alek- sandrova 57. Telefon 88.

Prvovrstni modni salon za gospode

ŠTEFAN GOMBOC

LJUBLJANA, Dvorni trg št. 3

(pod Narodno kavarno - poleg trgovine Schwab)

se priporoča cenj. občinstvu za izdelavo vsakovrstnih modnih, promenadnih, sportnih in salonskih oblek, raglanov in površnikov itd. Z večletnim bivanjem v inozemstvu sem si pridobil vsestransko strokovno izobrazbo ter jamčim v vsakem oziru za prvovrstno in brezhibno izdelavo. 1005

Elegantni vzorci angleškega in češkega sukna vedno Točna postrežba! na razpolago. Točna postrežba!